

แบดมินตัน / Leicester City - จิ้งจอกสยาม : แรงจูงใจสู่ความสำเร็จ
ความรัก พระ น้ำมนต์ และผ้ายันต์ ?
Badminton to Leicester City – the Siamese Foxes : Beliefs to success,
Campassion,Venerable, Holy Water,Talisman?

¹มัลลิกา ภูมธน, ²พระปลัดระพิน พุทธิสารโ*
Mallika Phumathon, Phrapaladrapin Buddhisaro
มหาวิทยาลัยมหาสารคามราชภัฏนครสวรรค์*
Nakhon Sawan Rajabhat University, Thailand.
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.
*raphind@yahoo.com

บทคัดย่อ

แรงจูงใจสู่ความสำเร็จ มีส่วนทั้งทางกาย พฤติกรรม และทางใจ ผ่านการบริหารจัดการในองค์รวมที่เป็นระบบ การที่นักกีฬา โดยเฉพาะกีฬาแบดมินตัน และฟุตบอลที่ปรากฏในภาพข่าวถึงความสำเร็จ โดยมีเงื่อนไขเนื่องด้วยใจ ยอมรับ ต่อแรงจูงใจ แรงเสริม และปฏิบัติตามจนกระทั่งนำชัยชนะไปสู่ชนิดกีฬานั้น ๆ ทีมฟุตบอล “จิ้งจอกสยาม” กับชัยชนะในรอบกว่าร้อยปี การได้เป็นแชมป์และเบอร์ ของโลกของนักกีฬา 1แบดมินตันหญิง ทั้งหมดล้วนมีใจเป็นหลัคนำ ผ่านการสร้างกำลังใจ ขับเคลื่อน กระทำ แสดงออก ต่อสิ่งเร้าจากภายนอก และทำหน้าที่นั้นจนประสบความสำเร็จ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ของความสำเร็จ ชนะ ของกีฬาไทยผ่านโลกทัศน์และมุมมองทางพระพุทธศาสนาพร้อมคำอธิบายร่วม โดยใช้การศึกษาจากเอกสารงานวิจัยและการศึกษาปรากฏการณ์การร่วมทางสังคมต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

คำสำคัญ : จิ้งจอกสยาม,แรงจูงใจสู่ความสำเร็จ ,ความรัก น้ำมนต์

Abstract

The motivation of successfulness always occurred from both mind and behavior. According to the successfulness of various kinds of athletes especially badminton and football, mind was the condition in order to accept and take in action until leading to the winner. The victory of football team “Siamese Foxes” for more than a hundred years and the world champion of female badminton were having the mind as the leader in order to create power of mind. These also happened in parallel from outside behavior, action, performance, and stimuli until being sharing behavior and responsible to success. The purpose of this article to study the successful phenomenon of Thai sports through Buddhist vision and perspective including the explanation. Documentary research and phenomenological study were used to conduct for social sharing toward occurred events.

Keywords: Siamese Foxes, Motivation to Success, Love, Holy Water

บทนำ

นักกีฬาแบดมินตัน ชนะและประสบความสำเร็จได้ 3 แชมป์ และเป็นมืออันดับหนึ่งของโลก ดังภาพข่าวว่า “...”น้องเมย์” รัชชก อินทนนท์ นักแบดมินตันขวัญใจชาวไทย ได้รับการประกาศอย่างเป็นทางการจากสหพันธ์แบดมินตันโลก (BWF) ขึ้นเป็นนักแบดมินตันหญิงเดี่ยว มือ 1 ของโลก เมื่อวันที่ 21 เม.ย. 2559” และมีภาพข่าวทาบทับรวมกันว่าปัจจัยมาจาก “...อานุภาพความรัก! น้องเมย์ รัชชก “ทุกเส้นทางคอยมีเธอเคียงข้าง...” (ผู้จัดการรายวัน : 17 เมษายน 2559) เป็นเงื่อนไขร่วมจากสิ่งเร้าภายนอกสู่ภายใน หรือกรณีล่าสุดที่ทีมฟุตบอล “จิ้งจอกสยาม” ก็ประสบความสำเร็จได้เป็นแชมป์ในฤดูกาลที่ผ่านมา หรือในรอบ 132 ปี นับแต่การตั้งทีมฟุตบอลดังกล่าว เมื่อ ค.ศ. 1884/2427 ตรงกับช่วงรัชสมัยของรัชกาลที่ 5 (พ.ศ.2410-2453) หรือตรงกับกาเปิดสนามฟุตบอลแอนฟิลด์ใช้ครั้งแรกของสโมสรฟุตบอลลิเวอร์พูล “ผีแดง” ในวันที่ 28 กันยายน (1884) โดยสาระข่าวผูกโยงถึงเจ้าของสโมสรเป็นคนไทย เคยนิมนต์พระภิกษุไทยระดับสูงไปทำพิธีเจริญพระพุทธมนต์ สวดนพเคราะห์ และเยี่ยมชมสนาม เมื่อ 22 กันยายน 2557 (คมชัดลึก, 26 กันยายน 2557) ซึ่งในช่วงเวลานั้นเป็นที่โจทย์กันในวงกว้าง ๆ ว่าพระกับฟุตบอลไม่น่าจะเป็นเรื่องเดียวกัน แต่เมื่อได้เป็นแชมป์ ภาพลักษณ์ถูกนำเสนออีกครั้ง (เฉพาะประเทศไทย ?) ว่าพระ ยันต์ และน้ำมนต์ เป็นปัจจัยหลัก จากความสำเร็จนั้น

จึงเกิดคำถามต่อไปว่า “จริงหรือ ?” แล้วจริง ๆ ภาพข่าวความสำเร็จของนักกีฬาไทย กรณีของเมย์ ที่ส่วนหนึ่งมีความรักเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จ หรือที่มฟุตบอลในลีกสูงสุดของอังกฤษที่คนไทยเป็นเจ้าของสโมสร โดยผสมรวมกับภาพพระไทยไปเหยียบ เจิม พรหมน้ำมันตีให้กับนักกีฬา จริง ๆ แล้วมันเป็นเช่นนั้นจริงหรือว่าเป็นเพียงปรากฏการณ์ของกีฬาทั่วไปที่มีขึ้น ๆ ลง ๆ เมื่อสอบถามด้วยวาจาจากแฟนบอลอังกฤษแบบเหนียวแน่นก็มีคำอธิบายแบบ “ปรากฏการณ์” โดยใช้หลักสถิติจากเศรษฐศาสตร์มาคำนวณว่าถึง “วงรอบ” เหมือนดาวหางที่ใช้เวลา 1-100 ปี จะปรากฏครั้งหนึ่ง อันนี้วงรอบใหญ่หน่อยใช้เวลานานาน เป็นปี ถึงร้อยปีกระนั้น ซึ่งในความเป็นจริงตรงนี้ควรเป็นอย่างไรควรมีคำอธิบายอย่างไรตามหลักสากล “การบริหารจัดการที่ประสิทธิภาพ” หลักพุทธศาสนา “หลักเหตุและผลที่สอดคล้องกัน” หรือหลักอื่น ๆ ที่เนื่องต่อ ซึ่งในบทความนี้จะได้วิเคราะห์ประเด็นร่วมทางสังคมเพื่อไว้เป็นชุดความคิด ความรู้และการวางท่าทีทางความเชื่อ ความเข้าใจอย่างเหมาะสมเพื่อจะสามารถจัดวางตัวเองต่อกระบวนการทางสังคมได้

มองเรื่องนี้อย่างไร ถึงจะเป็น “ไท” ต่อตัวเอง

หากดูปรากฏการณ์ร่วมในวงการกีฬา หรือปรากฏการณ์อื่นร่วมในสังคมอาจมีค่านิยมที่แตกต่างหรือมีการตีความ หรือให้คำอธิบายที่แตกต่างกันไป ในความหมายคือจะเชื่อต่อคำอธิบายอะไร ก็ใช้สติปัญญาพิจารณาอย่างรอบคอบรอบด้านตามหลักกาลามสูตรเสียหน่อยดีกว่าไหม และหาคำอธิบายร่วมต่อปรากฏการณ์นี้ได้ คือ

[ที่มาภาพ : ออนไลน์ <http://sport.sanook.com/223173/>]

1) ชัยชนะนี้เกิดจากความคาดหวังต่อความสำเร็จ หมายถึง หากมองว่าต่างฝ่ายต่างใหม่ในอาชีพกีฬาและธุรกิจฟุตบอล เพราะแต่เดิมเจ้าของสโมสร [ชาวไทย] อาจประสบความสำเร็จในธุรกิจด้านอื่น แต่ไม่ใช่กีฬาหรือฟุตบอลซึ่งถือว่าใหม่สำหรับธุรกิจนี้ ในส่วนความเป็นทีม ก็ถือว่าเป็น

ทีมที่อยู่ท้าย ๆ ตาราง รอตกชั้น หรือแชมป์ลีกส์ที่ต่ำกว่า นักฟุตบอลก็คงเบอร์กกลาง หรือปลายๆ โค้ชก็คงไม่ค่อยเป็นที่รู้จักฝีมือทางสอนทีม การบริหารทีมก็คงไม่เท่าไร เหล่านี้คือเงื่อนไขอันจำกัดของสโมสร แต่ในทางกลับกันข้อดีของความพรั่งก็คือ ความอ่อนด้อยเหล่านั้น กลายเป็นแรงจูงใจต่อความสำเร็จทั้งในส่วนของผู้ประกอบการเจ้าของสโมสร นักกีฬา หรือโค้ช คงต่างเป็นสิ่งเกื้อหนุนซึ่งกันและกันจนนำไปสู่ความสำเร็จ

หากดูความคาดหวังต่อความสำเร็จ (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) คนไม่เคยชนะ ไม่เคยประสบความสำเร็จ ก็อยากประสบความสำเร็จ ดังนั้นทีมบริหาร และทีมงานเก่งตรงที่ปรับมุมมองต่อความสำเร็จ ให้เป็นผลในทางปฏิบัติ ดังปรากฏทางสื่อว่า “...ด้วยความมุ่งมั่นของ “เจ้าสัววิฑูรี่” ที่เข้ามาดูแลสโมสรเมื่อ 6 ปีที่แล้ว และตั้งเป้าหวังนำสโมสรกลับคืนสู่จุดสูงสุดให้ได้อีกครั้ง ทำให้ “จิ้งจอกสยาม” เริ่มพบกับความสำเร็จ จากการผงาดคว้าแชมป์ “เดอะ แชมป์เปี้ยนชิพ” ฤดูกาล 2013/14 จนได้เลื่อนชั้นกลับคืนสู่ลีกสูงสุดเมืองผู้ดีเป็นครั้งแรกในรอบ 10 ปี เมื่อปี 2014/2015... กระทั่งปีนี้สร้างผลงานได้ดีต่อเนื่อง จนคว้าแชมป์พรีเมียร์ลีก ฤดูกาลนี้ได้สำเร็จ และเป็นหนแรกในประวัติศาสตร์ของสโมสรด้วย” (คมชัดลึก : 4 พฤษภาคม 2559) หรือมีข้อมูลในเรื่องผลได้จากความสำเร็จในฐานะที่เป็นธุรกิจ “... ความสำเร็จของ เลสเตอร์ ในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่ คิง เพาเวอร์ เข้ามาเทกโอเวอร์ในปี 2010 ทำให้ “จิ้งจอกสยาม” มีมูลค่าในเรื่องธุรกิจเพิ่มขึ้นตามไปด้วย โดย บลูมเบิร์ก (Bloomberg online, May 3, 2016)

สำนักข่าวชื่อดัง เปิดเผยว่า ตอนนี้ เลสเตอร์ มีมูลค่าของสโมสรอยู่ที่ราวๆ 300 ล้านปอนด์ (ประมาณ 15,318 ล้านบาท) หรือเพิ่มขึ้นเกือบ 8 เท่าตัวจากเมื่อตอนที่ลงทุนซื้อในปี 2010 ด้วยราคาราวๆ 2,000 ล้านบาท ซึ่งแบ่งออกเป็นรายรับจากการดำเนินธุรกิจในส่วนต่างๆ โดยเฉพาะเรื่อง การเซ็นสัญญากับบรรดาผู้สนับสนุนที่ทำเงินได้มากถึง 104 ล้านปอนด์ (ประมาณ 5,310 ล้านบาท), รายรับจากการขายลิขสิทธิ์ถ่ายทอดสดให้พรีเมียร์ลีก 72 ล้านปอนด์ (ประมาณ 3,676 ล้านบาท) และรายได้จากการถ่ายทอดผ่านโทรทัศน์ไปยัง 200 กว่าประเทศทั่วโลกอีก 99 ล้านปอนด์ (ประมาณ 5,550 ล้านบาท)...” (คมชัดลึก : 4 พฤษภาคม 2559) หากมองความสำเร็จในฐานะธุรกิจของกลุ่มทุนคิงเพาเวอร์ และการประกอบธุรกิจจึงยอมเป็นไม่ได้ที่ทำได้เพื่อหวังการขาดทุน หากมองในเกมกีฬาของนักกีฬาระดับทีมท้ายตารางและนักเตะที่อาจไม่โดดเด่นมากนักแปลความต้องการความสำเร็จของผู้ประกอบการ โค้ช และนักกีฬาจึงเป็นองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบร่วม ที่ต่างฝ่ายต่างมี และสามารถสอดประสานเป็นความสำเร็จร่วมทั้งในเกมส์ของการแข่งขัน ผลประกอบการ รายได้ และผลตอบแทนระหว่างผู้บริหาร โค้ช นักกีฬากับการลงทุน ลงทุน ทดลองเรียนรู้ร่วมกันนับแต่การซื้อทีมดังกล่าวในช่วงเดือนสิงหาคม ปี 2010 และมีการเปลี่ยนสมญานามแบบไทยๆ ว่า “จิ้งจอกสยาม” และมีผู้คาดการณ์ว่ามูลค่าเริ่มต้นน่าจะอยู่ที่ประมาณ 40 ล้านปอนด์ (ประมาณ 2,000 ล้านบาท) ดังนั้นความคาดหวังต่อผลได้ ความสำเร็จ จากคนที่สำเร็จจึงน่าจะเป็นแรงเร้าอันสำคัญอย่างหนึ่งต่อการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร โค้ช นักฟุตบอลออกมาเป็น “ทีม” จนกระทั่งนำไปสู่ความสำเร็จคือชัยชนะและเป็นแชมป์ร่วมกัน

2) การเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) การที่เจ้าของสโมสรในฐานะนักธุรกิจ ผู้ประกอบการ และเป็นคนไทยมีประสบการณ์ตรงต่อชินแซ หมอดู หรือพระกับการเสริมดวงบารมี แล้วมีผลดีต่อชีวิต ประกอบธุรกิจประสบความสำเร็จ เมื่อประกอบกิจการใหม่ จึงนำความเชื่อจาก ประสบการณ์เดิมนั้นไปเสริมสร้างความเชื่อ ความมุ่งมั่นในทางธุรกิจใหม่ด้วย ส่วนโค้ช นักกีฬา ซึ่งเป็นชาวต่างชาติ คงไม่ได้มีความเชื่อหรือมีประสบการณ์ด้วย อาจมองเฉย ๆ แต่ด้วยความเป็นเจ้าของ เป็นเจ้าของ เป็นหุ้นส่วนถึงไม่ยอมรับแต่ก็ไม่ขัด ทั้งอาจด้วยเงื่อนไขอื่น เช่น บุคลิกภาพ ภาวะการณ์นำ รวมไปถึงผลประโยชน์ในภาพรวม จึงอาจเป็นแรงเสริมต่อพลังอำนาจเหล่านั้นทำให้เกิดเป็นกระบวนการ “สร้างแรงเร้า” ร่วมหรือประสบการณ์ร่วม ยอมรับตาม จนคล้อยตาม และสำนึก นำความสำเร็จนั้น จนนำมาเป็นแรงเสริมพลังในตัวเอง จนเป็นความสำเร็จร่วมดังปรากฏ

การเสริมพลังอำนาจ [Empowerment] หมายถึงความสำเร็จเดิมมาเสริมเพื่อให้เชื่อว่าจะ เป็นความสำเร็จต่อไป การที่เจ้าของสโมสรทำธุรกิจด้านอื่น ๆ ประสบความสำเร็จ จึงทำให้โค้ช นักกีฬา เชื่อว่าเจ้าของสโมสรจะทำให้ทีมประสบความสำเร็จได้ และ “พวกเขา-โค้ช-นักฟุตบอล” ก็อยากเห็น และอยากเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จร่วมด้วย ทั้งในธุรกิจของเจ้าของสโมสร และอาชีพกีฬาของพวกเขา ดังนั้นหมุดหมายร่วมที่ชัดเจน แม้วิธีการและรายละเอียดต่าง แต่เป้าหมายคือความ “สำเร็จ” เพื่อนำทีมไปสู่แชมป์ในระดับต่าง ๆ “**นักเตะของทีมทุกคนต้องการ จะอยู่สู้ไปด้วยกันเพื่อไปให้ไกลกว่านี้ อย่างไรก็ตาม คาดกันว่านักเตะมีชื่อของทีมหลาย ๆ คน อาจถูกทาบทามซื้อตัวด้วยค่าตอบแทนราคาสูงลิบ**” (อัยยวัฒน์ ศรีวัฒนประภา, 2559) ผู้ฝึกสอน/ โค้ช ก็ประสงค์ทำทีม บริหารทีมไปสู่สถานภาพ “แชมป์” ในระดับต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน จาก “ใจ” ที่มี “จุด” ต้องการร่วม จึงเป็นแรงเร้าต่อกันและกันถึงความสำเร็จในอดีต เพื่อสร้างเป็นความสำเร็จ ของตัวเองร่วม จึงเกิดการยอมรับอำนาจ ที่ถูกทำให้เชื่อว่าจะสำเร็จ (ซึ่งจริง ๆ อาจมีและไม่มีก็ได้แต่ มีวิธีการเชิงประจักษ์ชัดเจน) และเป็นพลังเสริมเหมือนหมู่บ้านบางระจัน กับบทบาทของพระครู ธรรมโชติในศึกต้านพม่า (ณัฐวดี เตมียกุล, 2556 : หน้า 40) ทั้งที่ในความเป็นจริงก็ไม่มีที่ยืนยันว่า จริง ๆ แล้วใช้ได้ผลหรือไม่ รวมไปถึง Elba ที่ถูกดัดแปลงเป็น Able ของจักรพรรดินโปเลียน (Napoléon Bonaparte; พ.ศ. 2312/1769-2364/1821) ในคราวถูกยึดอำนาจ และเหล่าจอมพล บังคับให้สละราชบัลลังก์ เมื่อ 31 มีนาคม 1815 และถูกจับตัวไปปล่อยเกาะ ELBA และนำคำนี้มาเป็นแรงเสริมในการคืนสู่อำนาจสูงสุดของฝรั่งเศสอีกครั้ง ใน ค.ศ.1815/2358 ในกรณีนี้ถ้านำแนวคิด ทางพระพุทธศาสนามาอธิบายร่วมอาจยกพุทธพจน์ได้ว่า “**...ธรรมทั้งหลาย มีใจเป็นหัวหน้า มีใจ เป็นใหญ่ สำเร็จด้วยใจ...**” (ขุ.ขุ. (ไทย) 25/1/23) แปลว่าใจที่มุ่งมั่นยอมเป็นประธานต่อความสำเร็จ หรือเป็นหัวใจของความสำเร็จเป็นอันดับแรก ๆ อันรวมไปถึงชัยชนะหรือความสำเร็จในรูปแบบอื่น ๆ ด้วย การสร้างพลังทางใจ ผ่านความเชื่อ ความต้องการ จึงยอมมีความเป็นการเสริมอำนาจในตัวเอง เพื่อไปสู่ชัยชนะด้วยเช่นกัน

[ที่มาภาพ : ออนไลน์]

3) **องค์ประกอบทางการบริหารจัดการ** หมายถึง การบริหารทีมอย่างเป็นระบบมี ยุทธศาสตร์ในภาพรวม เช่น การจ้างโค้ชที่เก่ง การได้นักฟุตบอลที่มีศักยภาพทางกาย จิตและ ความสามารถ การลงทุนกับวิทยาศาสตร์การกีฬา รวมไปถึงงบประมาณ น้ำเลี้ยง หรืออื่นใดที่ เกี่ยวกับการลงทุนเพื่อพัฒนาทีมหรือนักกีฬาจึงย่อมเป็นองค์ประกอบร่วมด้วย ถ้าแปลให้ง่ายอีก หน่อยกายกับจิตต้องสัมพันธ์กัน นักกีฬาถึงมีประสิทธิภาพดี มีความสามารถเก่ง แต่ในทางกลับกันถ้า โค้ช หรือนักเตะเล่นด้วยความกลัวตงงาน ไม่ได้ค่าจ้าง หรือโภชนาการการกีฬา วิทยาศาสตร์การ กีฬาไม่ถูกต้อง กินไม่อิ่ม นอนลำบาก หรืออื่น ๆ ที่ไม่เป็นไปเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพของทีม หาก เป็นเช่นนั้นก็ย่อมมีผลต่อร่างกายและจิตใจของนักกีฬาด้วยเช่นกัน ดังนั้นการบริหารทีมในภาพรวม ทั้งหมดไปสู่เป้าหมายหลักย่อมเป็นหัวใจสำคัญของชัยชนะด้วยเช่นกัน

4) **พระ น้ามนต์ ยนต์ และความเชื่อ** มีความหมายเป็นการเข้าไปสนับสนุน สร้างความเชื่อ เฉพาะเรื่อง เฉพาะอย่างโดยมีเป้าหมายเพื่อไปสู่สิ่งที่ต้องการ กระบวนการเสริมแรง ประสบการณ์ เชิงประจักษ์ทำให้เกิดความเชื่อและกรยอมรับ “...รัฐปุติน เป็นบุคคลที่มีพลังอำนาจ มีความสามารถ ในการสะกดจิต มีความสามารถในการรักษาเจ้าชายอเล็กเซย์ที่เป็นโรคเลือดไหลไม่หยุด รัฐปุติน เป็นผู้ช่วยชีวิตเจ้าชาย และความสามารถของเขาทำให้เขานั้นเข้าไปมีบทบาทสำคัญ ในราชสำนัก...” (โสภิสดา ดำทริกกล้า2550,) ผลคือถูกโรคถูกคน ทำให้เกิดความเชื่อและการยอมรับ แต่ประวัติศาสตร์ก็ บันทึกลงไปอีกว่ารัฐปุตินก็เป็นสัญลักษณ์ของความสิ้นสลายของราชวงศ์โรมานอฟที่ปกครองรัสเซีย มาอย่างยาวนานด้วยเช่นกัน เหมือนสังคมไทยช่วงหนึ่งเชื่อว่าการเหยียบโดนดของหลวงพ่อคุณคือ ความสำเร็จต่อการค้าขาย แม้ตัวท่านเองก็ให้ทัศนะต่อกรณีของท่านไว้ว่า “(ภาษาถิ่นไทยโคราช : ผู้เขียน) “...มันตั้งใจมากัน แล้ว มาขอรื่องให้กูทำ โนอนทำนี้ กูมีหน้าที่เหยียบ กูก็เหยียบไปตาม หน้าที่ของกู จักกูจิดใจมันไปทำไม มันจิดสบายใจแต่ กูก็บอกว่าถ้าอยากขายให้คล่อง มึงก็ขาย ถูกๆ ให้พอใจคนซื้อ ถั่วไอ้ นาย” (วงศ์สถิต วิสุภี, 2558; พระมหาบุญเลิศ ธมมทสสี (โอรุสุ),2543)

หรือพระพรหมมิ่งคลาจารย์ท่านก็ให้ทัศนะไว้ด้วยเช่นกันว่า “...หลายคนอาจรู้สึกประหลาดใจที่ พระสงฆ์ไทยเป็นผู้เจริญพระพุทธรูปเพื่อให้พรกับนักเตะต่างชาติต่างศาสนา แต่นักเตะเลสเตอร์ ซิตี้มีความเข้าใจดีว่า เป็นเรื่องที่เป็นสิริมงคลและเป็นการให้กำลังใจ จึงทำให้ทุกอย่างเป็นไปได้ด้วยดี อย่างไรก็ตาม การที่ทีมเลสเตอร์ ซิตี้ประสบความสำเร็จนั้น มาจากหลายปัจจัย รวมทั้งจากการมีทีมและผู้บริหารที่ดี และได้ขวัญกำลังใจจากพระสงฆ์ไทยด้วย...” หากนิยามแนวคิดในเรื่องความสำเร็จ ทุกอย่างล้วนเป็นปัจจัยเสริมในกันและกันไม่ใช่เรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่หมายถึงทั้งหมดเป็นองค์ประกอบร่วมในการทำให้เกิด หรือสนับสนุนให้เกิด ถ้าเข้าอย่างนั้นน่าจะเป็นเหตุและผลมากกว่า

ดังมีเรื่องเล่าปริศนาที่ว่า “มีวัยรุ่มห้อยพระเครื่องในคอ ที่มีฤทธานุภาพด้านคงกระพันชาตรี คราหนึ่งต้องมีเรื่องกับวัยรุ่มอีกกลุ่ม ตีต่อยล้มไปพระเครื่องหลุดจากคอตกไปจึงค้นหาได้พระเครื่องมา แต่คว้าได้เชียดและจับใส่ปากด้วยกลัวตกอีก เชียดดินอยู่ในปากก็เข้าใจว่าพระมีฤทธานุภาพจริง เกิดความห้าวหาญต่อยติจนฝ่ายตรงข้ามแพ้น้ำไป แต่เมื่อกายเชียดออกจากปาก แสบเขาอ่อน” หรือในเหตุการณ์ที่ไฟไหม้คนสามารถแบกโอ่งน้ำที่น้ำเต็ม หนีจากไฟไหม้ได้ หากนำเรื่องปริศนารวมอธิบายร่วมจะพบว่า ในความเป็นจริงมนุษย์มีความเชื่อและความเชื่อมีผลต่อการกำหนดพฤติกรรมและการกระทำของมนุษย์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังที่มนุษย์ในโลกนี้มีนิยามต่อพฤติกรรมการกระทำทั้งดี ไม่ดี หรือเป็นพฤติกรรมเชิงสังคมโดยมีความเชื่อเป็นฐานที่แตกต่างกันไป ไม่มีบทสรุปต่อความสำเร็จหรือไม่สำเร็จแต่ประการใด ?

5) **ความรัก/ความเชื่อ/ความมุ่งมั่น** มีภาพข่าวหนึ่งที่ปรากฏก่อนหน้านี้นักกีฬาเทนนิส มีเงื่อนไขความสำเร็จเป็นความรัก ภาพข่าวว่าอย่างนั้น และในความรักนั้นเป็นประโยชน์เงื่อนไขร่วมเป็นความสำเร็จ จึงเกิดคำถามต่อไปว่าความรักและความสำเร็จนั้นเป็นเรื่องเดียวกันหรือไม่ คงบอกได้ว่าไม่ แต่คงเป็นลักษณะร่วมหรือเป็นส่วนเกี่ยวพันต่อกัน กรณีน้องเมย์ก็เป็นส่วนหนึ่งแต่ไม่ใช่ทั้งหมดและความเชื่อต่อความรักทำให้เป็นแรงเร่ง ทำให้ประสบความสำเร็จ ในอีกมุมหนึ่งทำไมความรักของอีกหลายคนไม่ได้นำไปสู่ความสำเร็จเหมือนกัน ดังนั้นความรักหรือความมุ่งหวังต่อความรักคงไม่ได้เป็นกลไกหรือแรงจูงใจต่อความสำเร็จของกันและกันจนกระทั่งกลายเป็นผลในเชิงประจักษ์แต่อย่างใด แต่ผลในเชิงบวกทำให้เกิดผลในเชิงประจักษ์อย่างนั้นมากกว่า ดังนั้นความเชื่อ...ของวิชัย ศรีวัฒนประภา ซึ่ง ได้เคยให้สัมภาษณ์ "คมชัดลึก" (ศุกร์, 26 กันยายน 2557) ถึงความเชื่อของตัวเองว่า “...โดยส่วนตัวแล้ว เชื่อว่าฤกษ์สะดวกเป็นฤกษ์ดีที่สุด ขณะเดียวกัน ก็ไม่ชอบเรื่องการดูดวง และการทำนายโชคชะตา แต่เมื่อคราวใดที่ซินแส หรือพระเกจิอาจารย์ที่เคารพนับถือทักทายในบางเรื่อง ก็จะไปทำตามคำทัก ทั้งนี้จะพยายามเลี่ยงที่จะดูคำทำนายเรื่องดวงชะตา เพราะอาจจะทำให้คนรอบข้างเกิดความไม่สบายใจ...” ความเชื่อต่อสิ่งเชื่อในเรื่องนั้นย่อมมีผลเป็นความมุ่งมั่นความพยายามและการกระทำตามด้วยเงื่อนไขโดยปราศจากความสงสัย หรือ “น้องเมย์” (รัชนก อินทนนท์ ,2538/1995) กับภาพข่าวที่ปรากฏ “**อานุภาพความรัก! น้องเมย์ รัชนก "ทุกเส้นทางคอยมีเธอเคียงข้าง"** [online : ผู้จัดการรายวัน : ความเชื่อต่อความรักเป็นแรงผลักดัน [(2559 เมษายน 17

ร่วมนำไปสู่ความสำเร็จ หรือการที่เชื่อพระวงศ์ในราชวงศ์โรมานอฟ เชื่อต่อฤษปุตินว่าเป็นเทพเจ้าจากสวรรค์ ที่จะสามารถรักษาความเจ็บป่วยของพระโอรสให้หายจากโรคได้ รวมไปถึง ความเชื่อของพระเจ้าตากสิน “ยุทธการทุบหม้อข้าว” ที่ “เร้า” ให้ขุนทหารทำการรบด้วยความมุ่งมั่น “พรุ่งนี้เช้าจะไปกินข้าวในเมืองจันทร์” (ปฐมพงษ์ สุขเล็ก, 2555 : หน้า 140) ในคราวช่วงหลังเสียอยุธยาเสียกรุงครั้งที่ 2 พ.ศ.2310 ซึ่งมีนัยยะของการสร้างแรงเร้าต่อความสำเร็จ เป็นขวัญกำลังใจ นำไปสู่การสร้าง ความมุ่งมั่นเข้มแข็ง โดยมีผลมุ่งหวังเป็นความสำเร็จเป็นเบื้องปลาย

6) **ทักษะและการฝึกฝนอย่างเป็นระบบจำเพาะไปที่ตัวนักกีฬา** หมายถึง นักกีฬาต้องได้รับการฝึก พัฒนาทั้งในส่วนร่างกาย จิต และกระบวนการของแต่ละชนิดกีฬา ซึ่งคาดว่าจะจะเป็นหัวใจของการพัฒนา (เฉพาะ) นักกีฬาทุกชนิด ในส่วนจิตใจก็จะเป็นกระบวนการฝึกพร้อมกับชนิดกีฬานั้นด้วย เช่น มีภาพข่าวว่าฝึกนั่งสมาธิและใช้สมาธิเป็นส่วนเสริมต่อความเข้มแข็งของจิตใจ ดังปรากฏเป็นภาพข่าวกรณีนักเทนนิสแชมป์ระดับโลก นอวัค จอโควิช (Novak Djokovic, 1987/2530) ฝึกสมาธิที่วัดพุทธประทีป ประเทศอังกฤษ ดังปรากฏคำให้สัมภาษณ์ของพระมหาภาสกรณปิโยภาโส ซึ่งจำพรรษาอยู่ที่วัดพุทธประทีปว่า “เขามาที่วัดเพื่อตีความกับธรรมชาติ ความสงบ และสภาพแวดล้อมอันงดงาม ครั้งแรกที่มาวัด เขาไม่ต้องบอกว่าเป็นใคร แต่เรารู้จักเขาดี ยอโควิชเข้ามาที่วัด กล่าวทักทายสวัสดีทุกคน จากนั้นก็นั่งสมาธิ บางครั้งเขาขอให้เจ้าหน้าที่ช่วยเปิดพระอุโบสถ เพื่อจะได้เข้าไปนั่งสมาธิ และเดินรอบบริเวณวัด โดยใช้เวลาราว 1-2 ชม. ตามลำพัง อาตมาคิดว่าเขาเรียนการทำสมาธิด้วยตัวเอง” (ASTV ผู้จัดการออนไลน์, 4 สิงหาคม 2558)

นอกจากนี้ นองเมย์ ก็ใช้สมาธิหรือแนวทางการสงบจิตตามแนวพุทธเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพทางการกีฬาด้วย “เรื่องสภาพจิตใจน่าจะมาจากการเตรียมตัวมาดีด้วยการนั่งสมาธิทุกคืน ทำให้เล่นได้ดีเหมือนตอนซ้อม เล่นด้วยความมั่นใจซึ่งในรอบชิงชนะเลิศนั้น รูปเกมค่อนข้างสูสีกัน แต่ใจเราดีกว่า ทำให้ตีได้เด็ดขาดกว่า” (ผู้จัดการ Online , 4 เมษายน 2559) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรอมรินทร์ อุทัยสมบัติ (2555) เรื่อง “ศึกษาแนวทางการฝึกอานาปานสติเพื่อส่งเสริมการเล่นเทนนิส” ซึ่งให้แนวคิดรวม ๆ ว่าศาสนากับกีฬาเป็นเรื่องที่เกื้อหนุนสนับสนุนในการสร้างวิธีการและแรงจูงใจต่อความสำเร็จทางการกีฬาได้ แต่ที่สำคัญกาย (กายานุปสนา) จิต (จิตตานุปสนา) และสภาพแวดล้อมของการแข่งขัน (เวทนานุปสนา) “การฝึกอานาปานสติเพื่อส่งเสริมองค์ประกอบทางใจในการเล่นเทนนิส ซึ่งต่อเนื่องมาจากการกำหนดรู้ฐานกาย การกำหนดรู้ลมหายใจและการเคลื่อนไหวทุกอิริยาบถ จะทำให้มีสติแน่วแน่ จิตใจแข็งแกร่ง ในภาวะคับขันที่ทำให้เสียสมาธิ”

การฝึกฝนทั้งแบดมินตัน ฟุตบอลหรือกีฬาชนิดอื่น ๆ เป็นหัวใจของการพัฒนาหรือหนทางหรือช่องทางไปสู่เป้าหมายคือชัยชนะและสุขภาวะในร่างกาย แต่ที่สำคัญงานวิจัยนี้ให้ข้อสรุปสั้นว่า “กายกับจิต” ต้องทำงานร่วมกัน (พรอมรินทร์ อุทัยสมบัติ 2555 :134) นอกจากนี้เรื่องกายกับจิตแล้วยังต้องมีแนวคิดในเรื่องความมุ่งมั่นของจิต อันเป็นเจตจำนงค์เฉพาะ (พอใจ/ฉันทะ-มุ่งมั่นใส่ใจ/จิตตะ-อิทธิบาท 4) การแสดงออกต่อความมุ่งมั่นโดยไม่ย่อท้อ (พยายามไม่ย่อท้อ/วิริยะ-ทุ่มเทมุ่งมั่น/

วิมังสา-อิทธิบาท 4) เป็นตัวขับเคลื่อนร่วมไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ รวมทั้งชื่อตรง (สัจจะ) ต่อตารางฝึกซ้อมหรือตารางการปฏิบัติ การแข่งขัน ความฝึกฝนพัฒนาตนด้วยความอดทน (ทมะ-ขันติ) และที่สำคัญความเสมอต้นเสมอปลายต่อการฝึกซ้อม โดยมองไปที่ความเสียสละของเราเป็นผลประโยชน์ของทีม ขององค์กรและส่วนรวม (เสียสละ/จาคะ-เอื้อเพื่อ/ทาน-สม่ำเสมอ เสมอต้นเสมอปลาย/สมานัตตา) ย่อมยังผลหรือความสำเร็จในการกีฬาระหว่าง “กาย-จิต” ได้อย่างแน่นอน และจะมีผลเป็นเชิงประจักษ์ด้วย

ดังนั้นหากประมวลในภาพรวมของเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งคงไม่ใช่บังเอิญ แปลว่ากระบวนการจัดวาง การเตรียมตัวองค์ประกอบที่สมบูรณ์จึงเป็นเหตุนำไปสู่ผล ในการแข่งขันกลไกอื่น นอกเหนือจากเกมกีฬาไม่ได้ปฏิเสธว่าไม่มี แต่ทุกอย่างต้องเป็นเงื่อนไขที่สอดคล้องประสานจนลงตัว กระทั่งกลายเป็นความสำเร็จหรือประสบผลสำเร็จ ดังความพ่ายแพ้ของทัพโจโฉที่มีกองกำลัง แสน 8 หมื่นนาย แต่แพ้ในยุทธการ 5 กว๋านาย เมื่อเทียบกับของซุนกวน และเล่าปี่ ที่รวมกันมีเพียงเช็กเพ็ก (Battle of Chibi) หรือศึกขาแดง พ.ศ.ซึ่งถูกบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์จีน 208/751ยุค ก๊ก 3)เจ้าพระยาพระคลัง (หน), 2545) ความพ่ายแพ้ของกองทัพเยอรมันในยุทธการสตาลินกราดในรัสเซีย ในช่วง 21 สิงหาคม ค.ศ. 1942 ถึง 2 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1943 ที่มียอดความสูญเสียของทหารทั้ง) ล้านนาย 2 ฝ่ายเกือบ 2 Jason P. Coy, 2011 : 192-193) ซึ่งไม่ใช่เงื่อนไขของกองทัพที่เหนือกว่า แต่เป็นเงื่อนไขของภูมิศาสตร์กำแพงความหนาวของรัสเซีย แม้นองครวมการรบของเยอรมันในสมรภูมิต่าง ๆ คือชัยชนะ แต่ความสูญเสียพ่ายแพ้ในสมรภูมินี้กลายเป็นจุดเปลี่ยนของประวัติศาสตร์สงครามโลกในครั้งนี้ด้วยเช่นกัน ดังนั้นชัยชนะของ Leastercity และน้องเมย์ จึงไม่ได้อยู่นอกเหนือความคาดหวัง หรือความตั้งใจของทุกคนที่เกี่ยวข้องกับเกมส์และการวางแผนตลอดระยะเวลาที่ผ่าน ซึ่งสอดคล้องความคาดหวัง ความมุ่งมั่น และกลไกอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบสู่ความสำเร็จมิใช่เงื่อนไขใด เงื่อนไขหนึ่งอย่างที่พยายามจะกล่าวอ้างกระมัง ?

กีฬากับความจริง และผลแห่งความสำเร็จ

หากนำแนวคิดทางพระพุทธศาสนาอธิบายอาจบอกได้ว่ากีฬาก็เป็น “กลไก” หนึ่งที่อยู่ภายใต้ความเปลี่ยนแปลงที่ต้องมีเงื่อนไขและกลไกร่วม เช่น ทีมฟุตบอลที่ประสบความสำเร็จ ในอดีตก็เชื่อว่าแพ้ไม่เป็น หรือนักกีฬาเก่ง ๆ ไม่ได้แปลว่าเขาจะประสบความสำเร็จตลอดไป เพียงแต่ปัจจัยแหละเหตุทำงานร่วมสอดคล้องประสานกัน ถ้าแปลง่าย ๆ มนุษย์อยู่ภายใต้เงื่อนไขของความเปลี่ยนแปลง ถ้าภาษาพระอาจใช้คำว่า “โลกธรรม” แพ้-ชนะ/ได้รับการยอมรับชื่นชม-มีชื่อเสียง-มีรายได้ ฯลฯ ดังนั้นไม่มีสูตรแห่งความสำเร็จ ไม่มีความจริงที่ไม่เปลี่ยนแปลง น้องเมย์ ชนะก็คงเป็นประสบการณ์ที่ไม่ต่างจากนักกีฬาในอดีตที่เคยชนะ คุณวัฒนา ภูโอบอ้อม (ต้อง ศิษย์น้อย , 2513/1970) นักกีฬาสนุกเกอร์ที่มีชื่อเสียง คุณสมรักษ์ คำสิงห์ (1973/2516) นักกีฬามวยสากลทีมชาติเหรียญทองโอลิมปิก (1996/2539) คุณภราดร ศรีชาพันธุ์ (2522/1979) นักกีฬาเทนนิสมืออันดับต้น ๆ ของโลก/หรือนักกีฬาชนิดอื่น ๆ ถ้าเน้นเฉพาะกีฬาฟุตบอล บราซิลเจ้าภาพฟุตบอลโลก

ล่าสุด 2014/2556 การจัดฟุตบอลโลกของรัฐบาลบราซิล ก็ด้วยหวังว่าจะเป็นแชมป์ในบ้านของตัวเองด้วยเหตุผลว่า บราซิลเป็นแชมป์ที่ผ่านมา 5 ครั้ง (ปี:เจ้าภาพ[1]. 1958/สวีเดน [2]. 1962/ชิลี [3]. 1970/เม็กซิโก [4]. 1994/สหรัฐอเมริกา [5]. 2002/ญี่ปุ่น-เกาหลี) นับแต่มีฟุตบอลโลกมาในรอบ 84 ปี (ค.ศ.1930-2014) มากกว่าทุกประเทศในโลกนี้ รวมทั้งนักเตะก็โชว์ทักษะการเล่นในลีลาของประเทศต่าง ๆ ได้อย่างโดดเด่นน่าประทับใจ

จากสภาพการณ์แบบนี้จึงสังเกตเห็นผลได้ว่าไม่น่าจะเกินคาดหมาย ทั้งรัฐเองก็ประสงค์จะคืนความสุขให้คนบราซิลซึ่งอยู่ในสถานะเศรษฐกิจถดถอยในขณะนั้น แต่ความเชื่อ ความจริงและผลจากความจริงไม่ได้เป็นอย่างคิดและคาดหวัง บราซิลได้แค่อันดับ 4 ในบ้านของตัวเอง ดังนั้นกีฬา ความจริงและกลไกแห่งความจริง จึงเป็นเรื่องที่ต้องสมเหตุผล สมช่วงเวลาและกลไกร่วมที่สอดคล้องกันความสำเร็จเหล่านั้นจึงจะมีผลในเชิงประจักษ์อย่างแท้จริง ดังนั้นความสำเร็จ กับความจริงในเรื่องของประสิทธิภาพของนักกีฬา กลไกการจัดการ การบริหาร และแรงเสริมต่อความสำเร็จจึงเป็นส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการ การดำเนินการ ทั้งกีฬา ชีวิต การประกอบการธุรกิจ หรือการบริหารประเทศ คงไม่ด้วยเงื่อนไขใด เงื่อนไขหนึ่งเป็นปัจจัยหลักทั้งสิ้น ดังนั้น “น้องเมย์” หรือ “จิ้งจอกสยาม” จึงไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญและด้วยเงื่อนไขใด เงื่อนไขหนึ่งแต่อย่างใดไม่ ถ้าเชื่อย่างนั้น ? หรือคิดอย่างนั้นก็แปลว่าท่านกำลังหลงต่อความเชื่อที่คนกลุ่มหนึ่งหยิบยื่นให้ และหยิบความเชื่อนั้นมาเป็นแนวคิดของชีวิต ซึ่งถ้าเป็นอย่างนั้นไม่ใช่วิถีแห่งความเป็นชาวพุทธ

[ที่มาภาพ : ออนไลน์ <http://sport.sanook.com/223173/>]

สรุปและการวางที่ท่าต่อความจริง

ในทางพระพุทธศาสนามีแนวคิดในเรื่อง “เหตุ-ผล” ไม่มีอะไรเกิดขึ้นโดยไม่มีที่มาและที่ไป หรือแปลงย้ายอีกหน่อย พระพุทธศาสนาไม่เชื่อความ “บังเอิญ” ไม่มีอะไรไม่เกิดขึ้นโดยไม่มีเหตุที่มา และปัจจัยเกื้อหนุน ทุกอย่างล้วนเกิดขึ้นตามเงื่อนไข และการเกื้อหนุน (กรรม-Action) ซึ่งพระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่าถึงไม่มีพระพุทธเจ้า องค์ความรู้ที่นำมาเผยแพร่ก็มีอยู่แล้วในธรรมชาติ การเกิดของพระองค์หรือไม่เกิดของพระองค์จึงไม่ใช่ปัจจัยหลัก ดังนั้นพระพุทธเจ้าจึงถ่อมตนอยู่เสมอว่าตัวเองเป็นเพียง “ผู้บอกทาง-ตถาคต” (ม.อ. (ไทย) 14/77/83) การที่กระแสนสังคมไทย ให้น้ำหนักไปที่เรื่องใด เรื่องหนึ่ง จึงไม่น่าจะใช้วิถีและบุคลิกของชาวพุทธที่ควรเป็น ด้วยเหตุว่าพุทธศาสนาสอนเรื่องปัญญา สอนความเป็นเหตุเป็นผล สอนเรื่องกรรม หลักการเหล่านี้ต้องผสมผสานสอดคล้องกัน เป็นฐานของการเชื่อและตัดสินใจ การที่นักธุรกิจประสบความสำเร็จ และนักกีฬาประสบความสำเร็จ จึงควรเป็นเรื่องการประกอบสร้างทั้งในส่วนทุน การจัดการทุน การจัดการคน การสร้างแรงจูงใจ ทั้งหมดเป็น “กรรม” ที่หมายถึงการกระทำ การดำเนินการ (Action) อย่างสอดคล้องกันทางการบริหาร เนื่องกันอย่างสมเหตุสมผล บนหลักการที่ถูกต้อง ใช้ปัญญาเป็นเกณฑ์พิจารณาอย่างเหมาะสม นั้นแหละถึงจะได้เชื่อว่าเป็นความสำเร็จอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะนักกีฬา ที่ไปกราบพระพรหมมังคลาจารย์ (ธงชัย) ก่อนไปแข่ง กรณีสถาสูทวอลเลย์บอลทีมชาติไทย ที่ผลก็แพ้ชนะสลับกันไป หรือนักมวยไปกราบหลวงพ่อกุณ ประสูทธ ก่อนไปแข่งในอดีต ก็มีทั้งแพ้และชนะด้วยเช่นกัน ดังนั้นทุกองคาพยพล้วนเกิดจากเหตุและผลที่สอดคล้องกัน คงไม่ใช่เงื่อนไขแห่งพระ นามนต์ ยันต์ สวดนพเคราะห์ ความรัก หรือแรงเร้า แรงบีบ เพียงแต่อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ทุกอย่างต้องสอดคล้องกลมกล่อมและเกื้อหนุนกัน ซึ่งพระพุทธศาสนาให้แนวคิดไว้ว่า “สิ่งนี้มี-สิ่งนี้จึงเกิด” (ปฏิจจสมุปบาท) หรือมันเป็นเช่นนั้นเอง “ตถตา” บังเอิญคงไม่เกิดขึ้นกับใครหรืออย่างไร หรือใด ๆ ทั้งสิ้นไม่รู้คนอื่น คิดอย่างไรแต่ข้าพเจ้าคิดอย่างนี้ ฟังพิจารณา ?

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐวดี เตมียกุล. (2556). ผลกระทบจากการสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วมที่มีต่อความผูกพันต่อที่อยู่อาศัยและกิจกรรมการใช้งานพื้นที่ริมน้ำ กรณีศึกษาเขื่อนป้องกันน้ำท่วม อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี. งานค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไทรเทพ ไกรรุ่ง. “สวดล้างอาถรรพณ์ที่ 'เลสเตอร์' รวมยอดเกจิตั้งลัดฟ้าสยบ 'ผีแดง' แมนยูฯ” <http://www.komchadluek.net/detail/20140926/192826.html> 26 กันยายน 2557.
- โนภิสา ดำทรกล้า. (2550). การรับรู้เรื่องราวและบทบาทเกี่ยวกับรัฐบุดิน. ภาคนิพนธ์สาขารัฐศาสตร์ศึกษา. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- “โนวัค ยอโควิช นักเทนนิสมือ 1 ของโลก เข้าวัดไทยนั่งสมาธิ ก่อนคว้าแชมป์ Wimbledon 2015” (ASTV ผู้จัดการออนไลน์ 4 สิงหาคม 2558). <http://www.manager.co.th/Dhamma/ViewNews.aspx?NewsID=958000087413>
- “น้องเมย์ รัชนก เผยเคล็ดลับ นั่งสมาธิทุกวัน คว่า3 แชมป์ซูบเปอร์ซีรีส์ ขึ้นแท่นมือหนึ่งของโลก!!!” <http://www.winnews.tv/news/2232> (17 เมษายน 2559)
- ปฐมพงษ์ สุขเล็ก. (2555). **สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เรื่องเล่าและการประกอบสร้าง ความหมาย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาภาษาไทย). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรอมรินทร์ อุทัยสมบัติ. (2555). **ศึกษาแนวทางการฝึกอานาปานสติเพื่อส่งเสริมการเล่นเทนนิส” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระคลัง (หน), เจ้าพระยา. (2545). **สามก๊ก [ฉบับเจ้าพระยาพระคลังหน]**. พิมพ์ครั้งที่ 22. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า
- พระมหาบุญเลิศ ธรรมทสสี (โอสฐสุ). (2543). **ศึกษาวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระราช วิทยาคม (หลวงพ่อคุณ ปริสุทโธ)**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วงศ์สถิต วิสุภี. (2558). **ขอน้อมถวายอาลัยแด่ พระเทพวิทยาคม (หลวงพ่อคุณ ปริสุทโธ)**, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- “มาแล้ว!!! สหพันธ์แบดมินตันโลก ประกาศ “น้องเมย์” รัชนก อินทนนท์ ขึ้นมือ 1 โลกอย่างเป็นทางการ”. <http://sport.sanook.com/223173/>, (21 เมษายน 2559)
- “เมย์” เผยเคล็ดลับนั่งสมาธิทุกคืนมั่นใจโอลิมปิกมีเหรียญ ผู้จัดการ Online 4 เมษายน 2559 <http://www.manager.co.th/Sport/ViewNews.aspx?NewsID=9590000034644>
- เลสเตอร์ แชมป์-ฟันเงินนับหมื่นล้าน. **คมชัดลึก** วันพุธที่ 4 พฤษภาคม 2559. <http://www.komchadluek.net/detail/20160504/226997.html>
- “อานุภาพความรัก! น้องเมย์ รัชนก “ทุกเส้นทางคอยมีเธอเคียงข้าง”. (ผู้จัดการรายวัน: 17 เมษายน 2559) <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9590000038973>
- Jason P. Coy. (2011). **A Brief History of Germany**. New York : Facts On File.
- “Leicester Wins English Title for First Time in 132-Year History, Leicester Wins English Title for First Time in 132-Year History”,(bloomberg May 3, 2016) <http://www.bloomberg.com/news/articles/2016-05-02/urgent-leicester-wins-english-title-for-1st-time-in-132-yr-history>
-